

MEDAL „DZIĘKUJEMY ZA WOLNOŚĆ”

WOLNOŚĆ NASZEGO KRAJU TO BYŁO DZIEŁO TYSIĘCY LUDZI, ICH MYŚLI I CZYNÓW

ISSN 2300 9527

Zarząd Stowarzyszenia „Sieć Solidarności” uchwałą z dnia 07.04.2014 ustanowił Medal „DZIĘKUJEMY ZA WOLNOŚĆ”. Ma on być symbolicznym wyrazem wdzięczności dla możliwie szerokiego kręgu ludzi, którzy w po 13 grudnia 1981 brali udział w tworzeniu wolnej, niepodległej, demokratycznej i samorządnej Rzeczypospolitej Polski.

Z okazji 35. rocznicy wydarzeń roku 1989, w XXVII edycji Kapituła Medalu uhonoruje ludzi, którzy działając w MKO „Solidarność” sprawili, że 4 Czerwca 1989 stał się Świętem Wolności. Także tych, którzy wcześniej aktywnością do wolności się przyczynili.

LUDZIOM 4 CZERWCA „DZIĘKUJEMY ZA WOLNOŚĆ”

10 kwietnia 1989 roku utworzony został Małopolski Komitet Obywatelski ze Stefanem Jurczakiem, hutnikiem i zasłużonym opozycjonistą na czele. Sztab wyborczy MKO mieścił się w lokalu KIK przy ul. Siennej 5.

W XXVII edycji Medale wręczamy kolejnym osobom związanym z MKO – Paniom pracującym w sekretariacie, a wśród nich niemal 100 letniej pani **Aldonie Pawelec** oraz **Urszuli Ko-**

sakowskiej i Krystynie Stolarskiej. Nagrodzić chcemy **Krystynę Łyczakowską**, która utworzyła punkt informacyjny w bramie ul. Floriańskiej 39, plastyczkę **Monikę Piotrowicz-Stokłosę**, aktora **Jerzego Bińczycykiego i Ryszarda Korneckiego**, fotografa wyborów. Małżeństwo **Alicji i Gabriela Derkowskich**, którzy nowosądeckie biuro wyborcze Komitetu Obywatelskiego zorganizowali w swoim mieszkaniu. Wręczamy Medal działaczom komitetów dzielnicowych **Andrzejowi Ga-**

berle, Jerzemu Millerowi i Stanisławowi Sroce. Odznaczani **Marek Klimczyk, Paweł Pacut i Rafał Stós** organizowali kampanię wyborczą kandydata KPN Leszka Moczulskiego.

Sporządziliśmy też Listę „Ludzi 4 Czerwca”, na której jest obecnie 2699 nazwisk osób z Małopolski, a która widnieje na stronie internetowej www.sss.net.pl. Prosimy o jej sprawdzanie i zgłaszanie uwag.

Edward Nowak

KRÓTKO O MENTORACH

Jesienią 1980 na jednym z pierwszych zebrań Solidarności HiL, rozgorzał nieoczekiwane spór, który w istocie zdecydował o tożsamości ideowej hutniczego związku. Uwagę zebranych zaabsorbowała ostra sprzeczka pomiędzy dwoma delegatami zasiadającymi w tymczasowym prezydium KRH. Pierwszy z nich agitował, abyśmy się odcięli od KOR-u i KPN-u i poszli własną, robotniczą drogą. Ten drugi odpalił, że nie będzie się odcinał od czegoś, czego nigdy nie widział i nie słyszał. Może więc zwróćmy się do rządu, niech zapozna nas z programami tych partii???

Jakiś czas potem stuosobowe zebranie przedstawicieli wydziałowych Komitetów Robotniczych Hutników powołało na swoich doradców redaktorów z Tygodnika Powszechnego – Jerzego Turowicza, Krzysztofa Kozłowskiego i Halinę Bortnowską oraz liderów KSS KOR – Adama Michnika, Jana Lityńskiego i Konrada Bielińskiego. Częstymi gośćmi w HiL byli także Jacek Kuroń, Henryk Wujec, ale i Mirosław Dzielski – dla odmiany chrześcijański liberal. Każda z tych osób miała swoich fanów w Hucie. Największą popularnością cieszyły się organizowane w sali teatralnej spotkania z Adamem Michnikiem. W budynku dyrekcji Hil mówiło się nawet – „idziemy na Michnika”, ale miał też Adam swoich fanów na Zgniataczu, od których otrzymał tytuł honorowego strażaka prl wraz z symbolicz-

nym hełmem. To był dowód uznania za jego akcję wygaszenia awantury w Otwocku. Jacek Kuroń był niezastąpionym animatorem wiecowym, imponował przytomnością umysłu, uczciwością i szacunkiem dla rozmówców, nawet tych, którzy widzieli w nim imperialistycznego agenta. Z kolei Janek Lityński dał się poznać jako sztabowiec, przewidujący – niczym szachista – parę ruchów do przodu. Któregoś dnia poprosiłem go o udział w spotkaniu roboczym z dyrektorem HiL – Eugeniuszem Pustówką. Z nieskrywaną rozkoszą wsłuchiwałem się w dialog członka biura politycznego PZPR z liderem KOR-u.

Spostrzegłem kiedyś, że po tzw. fajerancie ten „groźny” korowiec dał się ponieść urodzie bułgarskiego koniaku i uśmiechniętych krakowianek. Heniek Wujec i Konrad Bieliński wpadali do Huty tylko na jeden dzień. Przegadaliśmy niejedną godzinę przy mocnej herbacie. Przypomnę, że kawa w owych czasach nieczęsto bywała nawet w kawiarni.

Krzyś Kozłowski knuł w odosobnieniu z przewodniczącym Mietkiem Gilem. Obaj mieli potem poważne i tajemnicze miny. Nikt nie miał pojęcia, o czym tak rozprawiali.

O Halince Bortnowskiej mógłby wiele powiedzieć Edek Nowak. Pracowali nad optymalnym w ówczesnych warunkach modelem demokracji. Niejako „przy okazji” powołali do życia mło-

dziezową spółdzielnię mieszkaniową, która już w stanie wojennym stawiała bloki mieszkalne na Wzgórzach Krzesławickich.

Mirek Dzielski bywał w Hucie często w okresie poprzedzającym walne zebranie delegatów Solidarności HiL. Jego dziełem jest program gospodarczy dla kombinatu HiL, polegający na usamodzielnieniu wydziałów i zagospodarowaniu wolnych przestrzeni kombinatu poprzez spółki i spółdzielnie usługowe. Mirek dał się lubić. Lubiliśmy ten jego szczery i żartobliwy dystans do siebie, kiedy mówił, że on, podobnie jak jego koledzy – liberalowie, jest tchórzem, dlatego nie liczymy na niego w żadnych awanturach.

Wspomnę jeszcze Baškę Labudę. Co prawda nie miała statusu doradcy KRH, ale poprzez swojego brata Janka Ciesielskiego wpływała pośrednio na nasze decyzje przed i podczas stanu wojennego. Będę miał w pamięci nasze wzruszające spotkanie przy kracie, dzielącej męski i żeński oddział więzienia przy ul. Kleczkowskiej we Wrocławiu. Trwało krótką chwilę, ale zobaczyłem, że ta dziewczyna nawet w więziennych warunkach nie traci ducha walki. Jej dwaj bracia – krakowianie, Jasiak i śp. Andrzej, zapisali się także w historii Solidarności jako ci, co to „nigdy przed mocą nie ugięli szyi”.

Stanisław Handzlik,
Kraków, w maju 2024

UHONOROWANI MEDALEM „DZIĘKUJEMY ZA WOLNOŚĆ”

Barbara Maria Batkiewicz

ur. 15.06.1950, zm. 28.10.2020

Absolwentka WSR dziś UR w Krakowie. Pracowała w Woj. Urzędzie Statystycznym. Członkini Solidarności od jej powstania. W stanie wojennym zwolniona z pracy, bo odmówiła wypisania się ze związku. Podjęła prywatną działalność jako projektantka i producentka damskiej odzieży. Małżeństwo Barbary i Stanisława Sroki w latach 1982-1988 udostępniało mieszkanie na kolportaż wydawnictw RKW/RKS Małopolska, „Hutnika”, „Arki” oraz tytułów przemycanych zza granicy: „Puls”, „Aneks”, „Zeszyty Historyczne”, „Kultura”. Wydawnictwa te przekazywali m.in. do organizacji nauczycielskich w Pcimiu. W ich mieszkaniu odbywały się spotkania działaczy opozycji i znajdowali schronienie ukrywający się. Zawodniczka brydża sportowego w Krakowie, zdobyła dwukrotne mistrzostwo Polski. Pochowana na Cmentarzu Rakowickim.

Konrad T. Bieliński

ur. 24.08.1949

Absolwent Wydz. Matematyki, Informatyki i Mechaniki UW. Uczestnik demonstracji w marcu 68.

Członek KOR, należał do organizatorów Niezależnej Oficyny Wydawniczej NOWA, zajmował się poligrafią i kolportażem. Wchodził w skład redakcji miesięcznika „Głos” i kwartalnika „Krytyka”. W 1979 brał udział w głodówce solidarności z sądzonymi działaczami Karty 77 z Czechosłowacji. W 1980 w obronie uwięzionych Mirosława Chojckiego i Bogdana Grzesiaka zorganizował akcję ulotkową w Warszawie – z wieżowców spadło 150 tys. ulotek. W sierpniu 1980 uczestnik strajku w Stoczni Gdańskiej, redagował „Strajkowy Biuletyn Informacyjny Solidarność”. W 1981 redaktor naczelny dziennika „Niezależność” Regionu Mazowsze. W stanie wojennym internowany, we wrześniu 1982 zbiegł z więziennego szpitala i włączył się w działalność podziemną. Od października 1983 był członkiem RKW Solidarność RM, zajmował się sprawami poligrafii i łączności zagranicznej – od 1984 korzystał z szyfrowanej korespondencji komputerowej. W latach 1981–1989 był doradcą KRH; współpracował głównie z J. Ciesielskim, S. Handzlikiem i E. Nowakiem. Odznaczony Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski.

Jerzy Bińczycki

ur. 06.09.1937, zm. 02.10.1998

aktor teatralny i filmowy. Pamiętny filmowy Bogumił w adaptacji *Nocy i Dni Marii Dąbrowskiej*. Zagrał w wielu filmach m.in. w *Dreszczach*, *Ucieczce z Kina Wolność*, *Magnacie*, *Z biegiem lat, z biegiem dni...*, *Panu Tadeuszu*, *Znachorze*. Po 13 grudnia 1981 władze zamknęły teatry i przystąpiły do weryfikacji aktorów i pracowników, którzy poparli bojkot ogłoszony przez ludzi kultury. Dopiero od stycznia 1982 wznowiono publiczne przedstawienia teatralne.

1 kwietnia 1982 roku Stary Teatr wystawił sztukę „Mord w Katedrze” T.S. Eliota, w Katedrze Wawelskiej. Bińczycki zagrał arcybiskupa Tomasza Becketa, który walczył z władzą, co było odczytywane przez publiczność jako oczywista analogia do sytuacji w Polsce. Podczas wyborów czerwcowych 1989 angażował się we wspieranie kandydatów MKO Solidarność. Został pochowany w Alei Zasłużonych Cmentarza Rakowickiego w Krakowie.

Alicja Derkowska

ur. 21.03.1940

Pochodzi z Łodzi, gdzie ukończyła studia i uzyskała doktorat z matematyki. Kilka lat była pracownikiem naukowym Uniwersytetu Łódzkiego.

W 1975 wraz z mężem Gabrielem przeprowadziła się do Nowego Sącza, gdzie nauczyła w lokalnym studium nauczycielskim. Zaangażowała się w działalność pierwszej Solidarności, zakładała koła nauczycielskie. Po wprowadzeniu stanu wojennego wraz z mężem stracili pracę. Współpracowała

z tajnymi strukturami opozycji, była członkinią podziemnej Rady Edukacji Narodowej.

W 1988 roku założyła Małopolskie Towarzystwo Oświatowe, które promowało innowacyjne metody nauczania i demokratyzację szkoły. Zaangażowała się także w tworzenie sieci szkół na Bałkanach.

W 1989 działała w Komitecie Obywatelskim w Nowym Sączu, udostępniła również swoje mieszkanie na jego siedzibę.

W latach 90. weszła w skład władz World Movement for Democracy, została też członkinią Ashoki - Międzynarodowego Stowarzyszenia Innowatorów Społecznych. Wyróżniona nagrodą Polcul Foundation. Odznaczona Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Gabriel Derkowski

ur. 09.07.1940

Pochodzi z Łodzi, jest doktorem matematyki. Pracował przez 10 lat na Wydziale Budownictwa Lądowego Politechniki Łódzkiej. Po przeprowadzce do Nowego Sącza wykładał w Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli. W 1980 roku zaangażował się w działalność Solidarności Nauczycielskiej. Po wprowadzeniu stanu wojennego wraz z małżonką stracili pracę. Przy pomocy przyjaciół z opozycji otworzyli wówczas sklepik spożywczy „FIGA” na os. Millenium w Nowym Sączu.

Po Okrągłym Stole Derkowsky włączyli się w działalność nowosądeckiego Komitetu Obywatelskiego Solidarność. W ich mieszkaniu na os. Millenium mieścił się prowadzony przez Gabriela wojewódzki sztab KO przed wyborami do Sejmu kontraktowego. Byli również bardzo aktywni w pierwszych wyborach samorządowych w 1990. Odznaczony przez Prezydenta RP Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Andrzej Gaberle

ur. 02.08.1937, zm. 01.02. 2012

Ojciec Eustachy, do 1939 dyrektor Biblioteki Uniwersytetu Lwowskiego, uwięziony przez władze sowieckie w Zagłębiu Donieckim. W 1946 zamieszkali w Krakowie, gdzie Andrzej studiował na Wydz. Prawa i Administracji UJ, potem na Wydz. Filozoficzno-Historycznym UJ socjologię. Karierę naukową rozpoczął pod kierunkiem Prof. Władysława Woltera. W 1989 uzyskał tytuł naukowy profesora. Kierował Katedrą Kryminologii, był stypendystą Fundacji im. Alexandra von

Humboldta i członkiem wielu towarzystw naukowych.

Od 1980 w ruchu Solidarność na UJ. Organizował kampanię wyborczą wiosną 1989 w okręgu obejmującym śródmieście Krakowa i 15 gmin podmiejskich. Odznaczony Krzyżem Kawalerskim, a pośmiertnie Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski. Był członkiem TS „Wisła” Kraków, członkiem jego Rady i przewodniczącym sądu dyscyplinarnego. Pochowany na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

Zofia Gałuszka-Żelazny

ur. 13.05.1934, zm. 09.07. 2019

Filantropka, działaczka na rzecz osób chorych i niepełnosprawnych. Począwszy od 1976 wraz z mężem Zdzisławem wspomagala osoby niepełnosprawne i chore. Organizowała głównie za granicą kule, wózki inwalidzkie, chodziki, łózka rehabilitacyjne, leki i materiały opatrunkowe. Małżeństwo rozpoczęło współpracę z Brorem Hanssonem, szwedzkim działaczem na rzecz osób z niepełnosprawnościami, dzięki której używany sprzęt ze Szwecji trafiał do Polski – tu go naprawiano i rozdawano po-

trzebującym. W trakcie ich działalności dotarło do Polski ponad trzysta ciężarówek ze sprzętem rehabilitacyjnym: dla szpitali, hospicjów, domów pomocy społecznej i osób indywidualnych. Samych wózków inwalidzkich przywieziono około 9.000.

W stanie wojennym dzięki nim do Krakowa przyjeżdżały transporty odzieży, żywności, środków higieny i urządzeń medycznych, a także dwie karetki reanimacyjne. Szkoły, przedszkola i domy dziecka otrzymały ponad 40 tys. ergonomicznych ławek, krzeseł i innych mebli.

Pochowana na cmentarzu Rakowickim.

Krystyna Hubczenko-Łyczakowska

ur. 23.02.1948

Absolwentka Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej. Pracowała w BPBO „Miastoprojekt” w Krakowie, w PUA SARP, Spółdzielni Pracy Twórczej „Archplast” i innych. Projektantka wielu obiektów, m.in. Centrum Nauki i Życia dla Dorosłych Osób z Autyzmem – FARMA ŻYCIA w Więckowicach, Centrum Ambulatoryjnego Leczenia Dzieci w Krakowie Prokocimiu. W marcu 1968 członkini Międzyuczelnianego Komitetu Strajkowego, za co była przesłuchiwana przez SB.

Od 1980 członek zarządu KZ Solidarność w Miastoprojekcie Kraków. Po ogłoszeniu stanu wojennego członek konspiracyjnej redakcji „Aktualności”, kolporterka czasopism i książek wydawanych w podziemiu, uczestniczka manifestacji w Nowej Hucie. Za akcję protestacyjną na terenie Miastoprojektu ukarana naganą i zagrożona wyrzuceniem z pracy. W 1989 zorganizowała wyborczy punkt informacyjny MKO w bramie ul. Floriańskiej 39 (ówczesna siedziba SARP). Uehonorowana Złotą Odznaką SARP, Odznaką „Honoris Gratia”, Odznaką „Przyjaciel Międzynarodowego Triennale Architektury”. Wyróżniona Brązowym Medalem „Kraków 2000” za I miejsce w konkursie „Czas Solidarności – ruch obywatelski w latach 1980-1991 w Krakowie”.

Barbara Jabłońska dd. Karaś

ur. 25.11.1958

Absolwentka Policealnego Studium Zawodowego, kierunek przetwarzanie danych. Pracowała w SSP Renoma. Członkini Ruchu Młodej Polski od 1980, Solidarności – od początku jej istnienia, Prezydium KK Spółdzielczości Pracy. Pracownik etatowy Zarządu Regionu Małopolska, Sekcja Branż i Delegatur od 2 listopada 1981.

Do jej mieszkania przedostał się Krzysztof Sajboth, uciekając po rozbiciu strajku w HiL w grudniu 1981. Ukrywał się u Barbary, była jego łączniczką, brała udział w spotkaniach konspiracyjnych, załatwiała noclegi. 10 lutego 1982 w jej mieszkaniu, po godzinie milicyjnej, pojawili się funkcjonariusze, którzy szukali Sajbotha. Nazajutrz Barbara miała sprawdzić mieszkanie Ewy Laurisz, w którym wtedy się ukrywał. Tam trafiła na „kocioł” i została aresztowana wraz z gospodynią i Jadwigą Przybylską. Była wielokrotnie przesłuchiwana, z groźbami, przeprowadzono także rewizje w jej mieszkaniu. Śledzono ją i szantażowano internowaniem w Gołdapi.

Po miesiącu została poinformowana, że tajniak przeprowadzał wywiad również w jej miejscu pracy. Jako łączniczka Sajbotha, była „spalona”.

Damian Kalbarczyk

ur. 01.01.1950

Absolwent Wydziału Chemii UW. W latach 70. współpracownik miesięcznika „Wiedza i Życie”. W 1979 został zastępcą redaktora naczelnego Marcina Króla w nowym, wydawanym poza cenzurą piśmie „Res Publica”. W tym samym okresie był stypendystą Towarzystwa Kursów Naukowych. Pod pseudonimem Paweł Bodnar wydał w 1980 poza cenzurą wybór pism Tomáša Masaryka.

Internowany w Białogórze. W 1984 został członkiem Klubu Myśli Politycznej „Dziekania” założonego przez Stanisława Stommę. W stanie wojennym uczestniczył w spotkaniach podziemnych struktur opozycyjnych – publikował też w obiegu nieoficjalnym. Był członkiem redakcji miesięcznika „Znak”, a w latach 1987–1992 redakcji reaktywowanego pisma Res Publica. W 1989 aktywnie uczestniczył w pracach Warszawskiego Komitetu Obywatelskiego Solidarność. Publikował w „Archiwum Historii Filozofii i Myśli Społecznej”, „Aneksie”, „Krytyce”, „Res Publice”, „Tygodniku Powszechnym”, „Więzi”, „Znaku”. Był założycielem i pierwszym dyrektorem Instytutu Adama Mickiewicza 2000-2002.

Marek Klimczyk

ur. 11.02.1961

Studiował na Wydz. Fizyki UJ. Tam zaangażował się w powstający właśnie NZS. Po 13 grudnia 81 pojechał do Krakowa ratować sprzęt i papier, drukować pierwsze ulotki. Razem z Robertem Kościelnym, Adamem Szostkiem, Anną Majką i siostrą Kościelnego założyli grupę oporu. Plakatowali, tworzyli i roznosili ulotki na skawińskich osiedlach. Wydawali „Solidarność Skawina”, „Wolny Głos” i inne, drukowali w piwnicy Mar-

ka. Na początku 1984 nawiązał kontakt z Rafałem Stósem, potem z Pawłem Pacutem i z Władkiem Januszem Budkiem. Założyli pismo „Mury”. Nawiązali kontakt z krakowskim LDPN (Liberalno-Demokratyczna Partia Niepodległość). Po akcji 1-majowej z montażem wyrzutni gazu i ulotek na Rynku, SB zaczęła rozpracowywać środowisko LDPN. Wpadli krakowscy liderzy, został aresztowany Rafał Stós, a Paweł Pacut musiał się ukrywać. Klimczyk z Budkiem, kontynuowali działalność LDPN, Marek kursował do Warszawy i przywoził bibułę.

W 1987 wstąpił do KPN, i utworzył w Skawinie grupę Konfederacji, która zaczęła wydawać „Gazetę Skawińską”. W 1989 grupa włączyła się w kampanię do wyborów czerwcowych – z KPN kandydował Leszek Moczulski. Klimczyk organizował zbiórki podpisów, akcje informacyjne oraz sklepik z wydawnictwami i gadżetami opozycyjnymi.

Jesienią 1989 prowadził takie akcje jak: wiec w rocznicę sowieckiej agresji, wiec na Rynku z żądaniem zwrotu majątku PZPR, opanowanie budynku PZPR przy ul. św. Tomasza.

Paweł Kłoczowski

ur. 21.05.1952

Absolwent filologii angielskiej na UJ. Pracował jako lektor w Inst. Filologii Angielskiej UJ, potem adiunkt w Inst. Filozofii UJ. Studiował w École des hautes études en sciences sociales w Paryżu i w Committee on Social Thought przy University of Chicago, gdzie uczestniczył w seminariach Allana Blooma oraz Leszka Kołakowskiego.

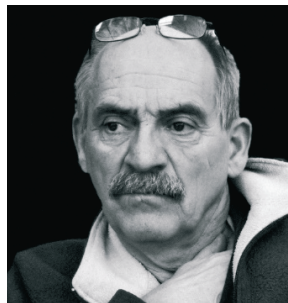
W okresie PRL-u działacz opozycji demokratycznej. Współpracownik Studentckiego Komitetu Solidarności w Krakowie i TKN wygłaszał szereg odczytów o funkcjonowaniu nowomowy w systemach totalitarnych w ujęciu George'a Orwella (w mieszkaniu B. Wildsteina), w DA „Beczka” OO Dominikanów oraz na konferencji o nowomowie w auli Collegium Novum UJ, w styczniu 1981.

W latach 1979–1981 członek pierwszej redakcji opozycyjnego czasopisma Res Publica.

Współpracował z podziemną „Arką”, gdzie zredagował monograficzny numer poświęcony twórczości Orwella oraz z wydawnictwami: Oficyną Literacką i Wszechnicą Społeczno-Polityczną, gdzie zredagował tom: „Obecność. Leszkowi Kołakowskiemu w 60 rocznicę urodzin”. Publikował w krakowskiej prasie podziemnej, w „Solidarności Narodu” oraz „13. Pismo liberalno-chrześcijańskie”. Jako uczestnik Międzynarodowej Konferencji Praw Człowieka w Mińskach w sierpniu 1988 wygłosił referat: „Rozważania o prawach człowieka”. Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Ryszard Kornecki

ur. 14.07.1952

Uczył się w Technikum Elektrycznym w Krakowie, gdzie trafił do Klubu Fotografików Amatorów. Tam zdobył pierwsze nagrody w konkursach fotograficznych. Pierwszy aparat Pentacon Six kupił dzięki pomocy swojego kolegi Janusza Grzywacza, muzyka jazzowego.

W 1979 rozpoczął pracę w ekipie reporterskiej TVP Kraków i pracował tam do ogłoszenia stanu wojennego.

Został zwolniony za powiązania z Solidarnością.

W 1989 roku został fotografem przy Biurze Prasowym MKO. Wykonywał dokumentację fotograficzną kampanii wyborczej w Małopolsce dla „Głosu Wyborczego Solidarności”.

W październiku 89 przygotował wystawę w Wiedniu, zamówioną przez Ministerstwo Kultury Austrii i Wydział Prawa Uniwersytetu Wiedeńskiego. Pokazał wielkoformatowe zdjęcia najciekawszych i najbardziej dramatycznych wydarzeń z kampanii wyborczej.

Autor wielu wystaw indywidualnych, m.in. z okazji 45-lecia Piwnicy pod Baranami i jubileuszowego „Koncertu dla Piotra S.” w Teatrze Słowackiego.

Dokumentował wydarzenia organizowane przez środowiska opozycyjne Nowej Huty i Krakowa, a jego prace trafiły na wystawy „Opowieści fotografistów” w Muzeum Historii Fotografii w Krakowie, „Nasz jest ten dzień” w Muzeum Nowej Huty, wystawę stałą w Europejskim Centrum Solidarności w Gdańsku i „Wańka-wstańka. Nowohucki pomnik Lenina” w Muzeum Nowej Huty.

Urszula Kossakowska

ur. 23.09.1959

Pracowała w Szpitalu Biernackiego obecnie Bonifratrów. Tam wstąpiła do Solidarności.

Około 1979 znalazła się w gronie sympatyków Klubu Inteligencji Katolickiej w Krakowie, a później została jego współpracowniczką. Szczególnie zaangażowała się w podczas wyborów czerwcowych 1989. Pracowała w sekretariacie MKO, którego sekretarzem był Tadeusz Skiba, wraz z Aldoną Pa-

welec, Krystyną Stolarską, Katarzyną Kolendą, Piotrem Kowalskim i wieloma wolontariuszami.

Po 1989 przeszła do pracy w Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie, gdzie zajmowała się funkcjonowaniem pomocy społecznej. Następnie pracowała w Urzędzie m. Krakowa, w wydziale zdrowia zajmując się organizacją Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej MOPS.

Kazimierz Kowalówka

ur. 04.04.1946

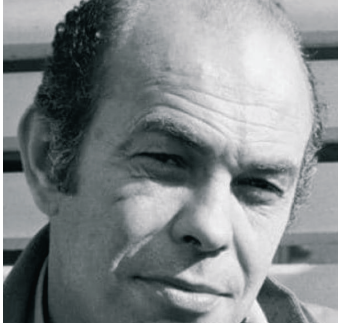
Zatrudniony jako kierownik w Zakładzie Eksploatacji Autobusów Czyżyny – MPK w Krakowie. Współzałożyciel Solidarności w MPK, uczestnik strajku MPK po wprowadzeniu stanu wojennego, kiedy to przewiózł studentów Politechniki Krakowskiej na strajk do HiL. Zaangażował się w druk wydawnictw podziemnych Solidarności i KPN, za co został aresztowany w sierpniu 1982. Sąd Wojskowy skazał go na 1,5 roku więzienia, a sądzonych z nim Henryka Kowala na 2 lata, Władysława Smagałę na 1 rok i Mariana Stacha na 3 lata więzienia. Został zwolniony z więzienia w czerwcu 1983. Po wyjściu kontynuował dzia-

łałość opozycyjną, m.in. z Grzegorzem Surdym. Przewoził maszynę drukarską z Olszanicy dla potrzeb struktur z którymi współpracował Jan Ciesielski. W 1988 brał udział w akcji poparcia strajkujących huniaków – widać go na zdjęciach z marszu rodzin do bramy głównej HiL.

W działalność konspiracyjną zaangażowana była także jego żona Danuta oraz siostra Halina. We wrześniu 1989 roku wyemigrował do Kanady. Mieszka w Calgary.

Jacek Kuroń

ur. 03.03.1934, zm. 17.06.2004

Absolwent UW, Wydz. Historyczny. Inicjator protestów po zdjęciu „Dziadów” ze sceny Teatru Narodowego, aresztowany 8 marca 68, skazany na 3,5 roku więzienia.

W 1976 współzałożyciel KOR, urządził w swoim mieszkaniu punkt zbierania informacji o represjach i przekazywał je na Zachód. Współtwórca strategii działania opozycji Myśli

o programie działania, „Aneks” 1977. Wykładał na Uniwersytecie Łatającym, a w 1978 podpisał deklarację założycielską Towarzystwa Kursów Naukowych. W sierpniu 1978 uczestnik spotkania z aktywistami czechosłowackiej Karty 77 m.in. z Václavem Havlem w Karkonoszach.

W lecie 1980 współorganizator sieci informacji o strajkach, aresztowany wraz z 13 innymi działaczami i zwolniony na mocy Porozumień Sierpniowych.

13 grudnia 81 internowany w Strzebielinku i Warszawie-Białolece, we wrześniu 1982 został aresztowany pod zarzutem próby obalenia siłą ustroju PRL. Otrzymał przepustkę z więzienia jedynie na pogrzeb żony Grażyny Boruckiej-Kuroń.

W lipcu 1984 zwolniony, współpracował z podziemnymi strukturami Solidarności, pomimo spotykających go represji zatrzymań, kolegów i kar. 18 grudnia 1988 został współtwórcą Komitetu Obywatelskiego przy Lechu Wałęsie. Uczestniczył w obradach Okrągłego Stołu. Wybrany do Sejmu z listy KO Solidarność.

Oznaczony Orderem Orła Białego, Orderem Ecce Homo, niemieckim Wielkim Krzyżem Orderu Zasługi, francuską Legią Honorową, ukraińskim Orderem Jarosława Mądrego, Orderem Wielkiego Księcia Litewskiego Giedymina; Honorowy Obywatel Lwowa. Pochowany w Alei Zasłużonych na cmentarzu wojskowym na Powązkach w Warszawie.

Barbara Labuda

ur. 19.04.1946

Ukończyła Filologię Romańską na Uniwersytecie Wrocławskim. Studiowała historię literatury, politologię i socjologię na Uniwersytecie Paryskim. Doktor nauk humanistycznych. Od września 1976 współpracowała z Komitetem Obrony Robotników. Podczas dwuletniego pobytu we Francji promowała idee KOR, tłumaczyła na jęz. francuski pismo „Robotnik”.

We wrześniu 1980 wstąpiła do Solidarności, doradca MKZ, następ-

nie ZR Dolny Śląsk, kierownik Wszechnicy Związkowej. Wybrana na I KZD Solidarność w Gdańsku. 13 grudnia 1981 brała udział w strajku w Zajezdni MPK oraz w Państwowej Fabryce Wagonów Pafawag we Wrocławiu. Po pacyfikacji strajków zaczęła się ukrywać. Członkini RKS Dolny Śląsk. Redaktorka w podziemnym piśmie „Z Dnia na Dzień”. W październiku 1982 aresztowana i skazana na 1,5 roku więzienia. Osadzona w ZK we Wrocławiu i Krzywańcu.

Od 1987 członkini i rzeczniczka RKW Dolny Śląsk, redaktor naczelna pisma „Region”.

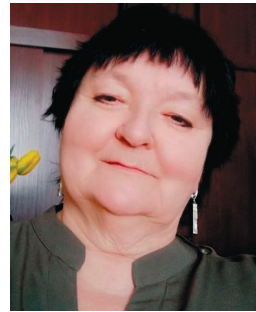
W latach 1981-1989 współpracowała z działaczami KRH Nowej Huty Jan Ciesielski – brat, St. Handzlik, E. Nowak.

Pracowała w komisji zagranicznej KO przy Lechu Wałęsie. W 1989 została posłanką na Sejm z listy KO.

Odnaczona francuskim Krzyżem Kawalerskim Orderu Legii Honorowej, Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Ewa Laurisz-Pietrzak dd. Szczurowska

ur. 28.11.1949

Studiowała na Wydz. Prawa UJ oraz AE w Krakowie. Pracowała na etacie w SSP „Żaczek”, w 1980 była tam współzałożycielką związku Solidarność. Została za to zwolniona z pracy z tzw. wilczym biletem, mimo, że miała na utrzymaniu 6 letniego syna.

Po wprowadzeniu stanu wojennego, na przełomie stycznia/lutego 1982, ukrywała w swoim mieszkaniu Krzysztofa Sajbotha, działacza podziemnej Solidarności

HiL. W następny dzień po opuszczeniu mieszkania przez Sajbotha SB urządziła w jej domu „kocioł”, w którym wpadła Barbara Karaś obecnie Jabłońska i Jadwiga Przybylska-Kucharska. Podczas „kotła” funkcjonariusze próbowali uzyskać informacje od dziecka Ewy. Ją samą straszono zabranieniem syna do domu dziecka. Gdy została aresztowana, pomocy udzieliła jej p. Kalinowska kierowniczka spółdzielni Polgal z ul. Małej, gdzie wówczas Ewa pracowała. Zwolniona została po 48 godzinach, nic nie ujawniając.

Jan Lityński

ur. 18.01.1946, zm. 21.02.2021

Studiował matematykę na UW. Uczestniczył w proteście w 1968 przeciwko zdjęciu z afisza „Dziadów”. Został zatrzymany przez milicję i objęty postępowaniem dyscyplinarnym UW. Po wyrzuceniu z uczelni postawiono mu zarzut udziału w organizacji konspiracyjnej. Skazany na 2,5 roku odbywał karę w ZK w Strzelcach Opolskich. Po zwolnieniu pracował jako szlifierz w Zakładzie Materiałów Magnetycznych „Polfer”, a od 1970 jako programista w Ośrodku Badawczo-Rozwojowym Informatyki.

W czerwcu 1976 włączył się w pomoc dla represjonowanych robotników. Był współzałożycielem i członkiem redakcji Biuletynu Informacyjnego KOR. Od września 1977 należał do zespołu pisma „Robotnik”, został też członkiem KOR.

We wrześniu 1980 został doradcą Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego NSZZ Solidarność w Wałbrzychu i ZR Mazowsze. Wziął udział w I KZD w Gdańsku, współredagował „Posłanie do ludzi pracy Europy Wschodniej”.

13 grudnia 81 internowany w Białolece, potem przewieziony do więzienia mokotowskiego z zarzutem działań w celu obalenia przemocą ustroju PRL (czyn zagrożony karą śmierci). W czerwcu 1983 dostał przepustkę na pierwszą komunię córki. Nie wrócił do więzienia, ukrywał się.

Jesienią 1984 został członkiem podziemnej RKW Solidarność Regionu Mazowsze. W latach 1981–1989 współpracował z działaczami KRH z HiL St. Handzlik, J. Ciesielski, E. Nowak. 18 grudnia 1988 został członkiem KO Lechu Wałęsie. Brał udział w obradach Okrągłego Stołu. Wybrany do Sejmu z ramienia KO.

Zmarł w 2021 w Pułtusku – utonął w rzece Narew, ratując swojego psa. Odnaczony Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski i Krzyżem Wolności i Solidarności.

Stanisław Mancewicz

ur. 18.09.1964

16 grudnia 1981 został zatrzymany pod HiL. Przystąpił do Ruchu WiP z inicjatywy Bartłomieja Sienkiewicza, brał udział w manifestacjach wsparcia strajkujących hutników wiosną 1988, m.in. w rusztingu (demonstrowaniu na rusztowaniach remontowanych domów, które świetnie się nadawały do wieszania transparentów).

W 1989 brał udział w „zadymach majowych” organizowanych przez Ruch WiP, Akcję Studencką NZS i inne organizacje.

Zadymy toczyły się w centrum Krakowa, często pod konsulem radzieckim. Drukował „bibułę” razem ze Zdzisławem Jurkowskim.

Po Międzynarodowej Konferencji w Obronie Praw Człowieka w Mistrzejowicach sierpień 1988, Wojciech Modelski w kooperacji z National Forum Foundation zaczął organizować przyjazdy amerykańskich polityków. Współpracowali z nim Mancewicz wraz z Sienkiewiczem, zajmujący się logistyką i sprawami technicznymi. Dzięki temu wybory czerwcowe w Małopolsce obserwowane były przez senatorów i kongresmenów z USA. Był autorem tekstów do podziemnego pisma dla młodzieży „Promieniści”, co zawiadło go do zespołu powstającej Gazety Wyborczej, gdzie pracował 25 lat.

Odniesienia: Krzyż Kawalerski OOP.

Janusz Marchewczyk

ur. 26.04.1941, zm. 07.12.1990

Używał imienia Janusz, w dokumentach Jan Kazimierz. Ukończył WSWF (obecnie AWF). Był sportowcem, trenerem TS „Wisła” i nauczycielem w Zespole Szkół Rolniczych w Czernichowie. W roku 1980 współtworzył Solidarność w Szkole, wybrany przewodniczącym Komisji Zakładowej. Po 13 grudnia 81 nie zaprzestał działalności związkowej. Zbierał składki, rozprowadzał prasę i wydawnictwa drugiego obiegu, przekazywał informacje. Był pod obserwacją SB, nękaną

przez „opiekuna” z tej instytucji.

W 1989 zaangażował się w kampanię wyborczą Solidarności. Współorganizował spotkania kandydatów do Sejmu i Senatu, rozprowadzał materiały informacyjne. Współpracował przy wydawaniu pisma Gminnego KO w Czernichowie „ORKA”. Pierwsze numery przepisywał ręcznie, pismem technicznym.

W grudniu 1990 miał odebrać z siedziby związku w Krakowie materiały wyborcze Lecha Wałęsy przed II turą wyborów. Samochód, którym jechał uderzył w nieoświetlone auto dostawcze. Po wypadku został przewieziony do Kliniki Ortopedii AM w Krakowie. W wyniku powikłań po złamaniu zmarł. Został pochowany na cmentarzu w Czernichowie.

Adam Michnik

ur. 17.10.1946

Student historii UW. W marcu 1968 relegowany po przekazaniu Bernardowi Margueritte informacji o protestach przeciw zdjęciu „Dziadów” ze sceny Teatru Narodowego. Aresztowany i skazany na 3 lata więzienia. Zwolniony w 1969 znalazł pracę jako spawacz w Zakładach Wytwórczych Lamp Elektrycznych im. Róży Luksemburg w Warszawie. Od 1977

członek KOR. Redaktor pism niezależnych, członek kierownictwa wydawnictwa NOWA. Był sygnatariuszem deklaracji założycielskiej TKN i wykładowcą. W 1978 uczestnik spotkania z działaczami czechosłowackiej Karty 77 m.in. z Václavem Havlem w Karkonoszach. Ponad 100 razy zatrzymywany przez milicję, kilkakrotnie pobity.

W sierpniu 1980 aresztowany, zwolniony na mocy Porozumień Sierpniowych. Został doradcą MKZ Mazowsze, następnie ZR Mazowsze. Uczestnik I KZD „Solidarność”.

13 grudnia 1981 internowany w Białolece, prowadził głódówkę przeciwko próbom wymuszenia na 11 aresztowanych działaczach opozycji wyjazdu na emigrację.

W lipcu 1984 zwolniony, został doradcą TKK. W 1985 ponownie aresztowany i skazany na 3 lata więzienia, osadzony w ZK w Barczewie.

Przez całe lata '80 współpracownik KRH, miał kontakty głównie z J. Ciesielskim, St. Handzlikiem i E. Nowakiem.

Od początku członek KO przy Lechu Wałęsie. Był uczestnikiem rozmów w Magdalence i obrad plenarnych Okrągłego Stołu. Od maja 1989 redaktor naczelny Gazety Wyborczej. W 1989 został posłem z listy KO. Był autorem koncepcji rządu koalicyjnego z solidarnościowym premierem (wasz prezydent, nasz premier).

Laureat wielu nagród międzynarodowych, dr honoris causa uczelni zagranicznych. Odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Zasługi Republiki Węgierskiej, Wielkim Krzyżem Zasługi Orderu Zasługi Niemiec, Orderem Wielkiego Księcia Litewskiego Giedymina, czeskim Orderem Tomasza G. Masaryka, francuską Legią Honorową, ukraińskim Orderem Jarosława Mądrego, medalem Zasłużony Kulturze Gloria Artis.

Jerzy Miller

ur. 07. 06. 1952

Ukończył studia na Wydziale Elektrotechniki, Automatyki i Elektroniki Akademii Górniczo – Hutniczej w Krakowie. W zatrudniającym 1200 osób Instytucie Obróbki Skrawaniem w 1980 został wybrany wiceprzewodniczącym KZ Solidarność.

Podczas wyborów '89, działał głównie w Komitecie Obywatelskim DKO Krowodrza, zajmował się sprawami promocji i reklamy.

W administracji państwowej pracuje od 1990. Od 1 stycznia 1993 roku do 29 stycznia 1998 roku pełnił funkcję wicewojewody krakowskiego. Od lutego 1998 do lipca 2000 r. był podsekretarzem, następnie sekretarzem stanu w Ministerstwie Finansów oraz pełnomocnikiem w rządzie Jerzego Buzka ds. decentralizacji finansów publicznych.

Paweł Pacut

ur. 09.12.1964

Studiował na UJ, w latach 1982–1984 należał do grupy oporu „Mury” (Rafał Stós, Andrzej Wilk, Janusz Budka) działającej w Skawinie. Prowadzili kolportaż ulotek i prasy, malowali hasła antykomunistyczne, brali udział w demonstracjach w Krakowie i Nowej Hucie. Współtwórca pisma „Mury”, drukowanego na „ramce”.

W 1985 roku zaczął działać w Liberalno-Demokratycznej Partii „Niepodległość”.

W związku z przygotowaniem przez działaczy LDPN wyrzutni ulotek na Rynku Gł. w Krakowie, SB wydała nakaz jego aresztowania. Po bezskutecznej próbie zatrzymania poszukiwany listem gończym. Wspólnie z wikarym parafii skawińskiej księdzem Marianem Jancarzem (bratem ks. Kazimierza z Mistrzejowic) organizował w Skawinie wieczory patriotyczne, koncerty Leszka Wójtowicza.

W 1987 zaczął działać w Konfederacji Polski Niepodległej. Wyda-

wał pismo KPN „Gazeta Skawińska”. Przed wyborami w czerwcu 1989 przygotował w Skawinie spotkanie z Leszkiem Moczulskim, a w studenckim „Radio Centrum” (radiowęzeł AGH) debatę Moczulskiego z Janem Marią Rokitą.

Z Robertem Kościelnym i Grzegorzem Hajdarowiczem rozpoczął pracę nad „Tygodnikiem Galicyjskim”, dodatkiem do pisma KPN „Opinie”. Był autorem tekstów i współredaktorem.

Otrzymał Odznakę „Działacza opozycji antykomunistycznej”, Brązowy i Srebrny Medal „Za zasługi dla obronności kraju”.

Aldona Pawelec

ur. 30.11.1925

Z wykształcenia bibliotekarka, przepracowała niemal całe życie w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Krakowie, której dyrektorem przez 30 lat był Józef Karpała.

Pracowała w Klubie Inteligencji Katolickiej w Krakowie jako sekretarka, początkowo społecznie a potem etatowo od końca 1979 roku do 1995.

W okresie wyborów 1989 zaangażowała się w akcję wyborczą Solidarności. W krakowskim KiK na ul. Siennej 5, zwanym „Smolnym”, mieściła się siedziba Małopolskiego Komitetu Obywatelskiego Solidarności, a szefem kampanii wyborczej był prezes KIK w Krakowie Andrzej Potocki. Sekretarzem MKO był Tadeusz Skiba. Razem z Aldoną Pawelec w sekretariacie pracowali: Urszula Kossakowska, Piotr Kowalski, Katarzyna Kolenda, Krystyna Stolarska oraz inni wolontariusze.

Monika Piotrowicz-Stokłosa

ur. 13.01.1945, zm. 12.04.1992

Absolwentka Wydziału Architektury Wnętrz ASP w Krakowie. Jej praca dyplomowa uzyskała nagrodę honorową SARP okręgu krakowskiego i nagrodę fundacji architektów L. Geinsendorf Szwecja, dla najlepszego dyplomu z dziedziny architektury wykonanego przez kobietę. Pracowała na Wydziale Architektury Wnętrz ASP, Kraków, gdzie uzyskała stanowisko docenta.

Była aktywnym członkiem ZPAP 1970–1983, Stowarzyszenia Architektów Polskich, członkiem Komitetu d/s Edukacji Projektantów przy Międzynarodowej Unii Architektów Wnętrz IFI – UNESCO i od 1989 reaktywowanego ZPAP.

Otrzymała kilkanaście nagród krajowych i zagranicznych. Wzięła udział w wielu międzynarodowych kongresach i sympozjach.

Od 1980 roku działała w Solidarności. Zakładała Związek na krakowskiej ASP. W stanie wojennym przeszła do konspiracji. Działała w podziemnych strukturach wydawniczych i socjalnych. Zaangażowana w działania związane z graficzną oprawą kampanii wyborczej w czerwcu 1989. Zmarła w 1992, została pochowana na cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

Krystyna Sadowska

ur. 1961

Od 1978 była związana z opozycyjnym środowiskiem Zachty (prywatna pracownia artystyczna) w Puławach, gdzie chodziła do liceum. Brała udział w spotkaniach TKN oraz akcjach plakatowania w Puławach i Olecku.

Studiowała psychologię na UJ. Działaczka samorządu studenckiego oraz uczelnianych struktur NZS, w tym „Niezależnej Oficyny Studentów” wraz

z bratem Lechem i mężem Markiem.

W latach 1982-89 wykonywała prace intraligatorskie dla wydawnictw drugoobiegowych, najpierw Krakowskiej Oficyny Studentów a następnie Wydawnictwa X, które było kontynuacją wydawnictwa NOS. Kolportowała prasę podziemną. W latach 1982–84 w mieszkaniu Krystyny i Marka Sadowskich odbywały się podziemne spektakle teatralne reżyserowane m.in. przez Artura Wrońskiego oraz Andrzeja Dziuka.

Jest współzałożycielką i wiceprzewodniczącą Stowarzyszenia Bank Żywności w Krakowie. Laureatka nagrody Polcul Foundation za działalność na rzecz rozwoju demokracji lokalnej.

Odnaczona: Krzyżem Wolności i Solidarności, Złotym Krzyżem Zasługi za Długoletnią Służbę, Odznaką za zasługi dla Rozwoju Gospodarki Rzeczypospolitej Polskiej.

Wojciech Słowik

W roku 1981 brał udział w pierwszym powojennym Marszu Szlakiem Pierwszej Kompanii Kadrowej. Po wprowadzeniu stanu wojennego uczestniczył w kolejnych marszach w 1982, 1983 i 1984.

Po 13 grudnia 1981 wstąpił w szeregi KPN. Od stycznia do czerwca 1982 działał w grupie kierowanej przez Marka Bika, później po jego aresztowaniu w grupie, której liderem był Jerzy Mohl. Brał udział w demonstracjach ulicznych w Krakowie i Nowej Hucie, drukowaniu i dystrybucji ulotek i wydawnictw drugiego obiegu oraz małym sabotażu (malowanie napisów na murach miasta).

Więcej informacji o jego działalności opozycyjnej znaleźć można w książce Mirosława Lewandowskiego i Macieja Gawlikowskiego „Gaz na ulicach 1981–1982” oraz w artykule Lewandowskiego „Konspiracja szkolna w okresie stanu wojennego w Krakowie” „Sowiniec” czerwiec-grudzień 2010.

Posiada status działacza opozycji antykomunistycznej. Odnaczony Krzyżem Wolności i Solidarności.

Stanisław Sroka

ur. 19.06.1949

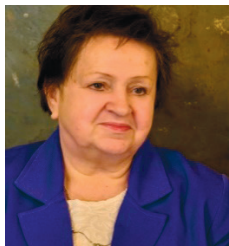
Absolwent zootechniki WSR w Krakowie i filozofii UJ. Uzyskał stopień doktora filozofii UJ. W 1982 został asystentem krakowskiej filii Instytutu Historii Nauki Oświaty i Techniki PAN. Przystąpił wtedy do działających w PAN struktur NSZZ Solidarność.

Razem z żoną Barbarą Batkiewicz w latach 1982–1988 udostępniali mieszkanie na cele kolportażu wydawnictw RKW/RKS Małopolska, pisma „Hutnik”, oraz przemycanych zza granicy „Puls”, „Aneks”, „Zeszyty Historyczne”, „Kultura” i inne. Były one przekazywane przez nich do środowiska wydającego pismo „Arka”, oraz do Solidarności Nauczycielskiej w Pcimiu. Przekazywali do dalszego kolportażu kanałami RKW/RKS „Arkę”.

Stanisław Sroka brał udział w organizacji wyborów 4 czerwca 1989, był członkiem KO Kraków – Podgórze. Współorganizował wybory samorządowe w 1990 i został wybrany radnym Miasta Krakowa I Kadencji. Równocześnie kontynuował działalność naukową w Instytucie Historii PAN uzyskując tytuł naukowy profesora.

Krystyna Stolarska

ur. 30.08.1953

Absolwentka Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie oraz studiów podyplomowych w zakresie bibliotekoznawstwa i zarządzania zasobami ludzkimi na UJ.

Pracowała w Wojewódzkim Urzędzie Poczty, Sp-ni Inwalidów im. Komuny Paryskiej, w Zakładzie MERA-KFAP, gdzie wstąpiła do Solidarności oraz w Bibliotece PAT.

Współpracowała z czasopismem „Mała Polska” redagowanym przez Władysława Tyrańskiego. Podczas wyborów czerwcowych 1989 pracowała jako sekretarka wraz z Aldoną Pawelec oraz Urszulą Kossakowską w MKO Solidarność przy ul. Siennej 5.

Od 1991 pracowała w Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie, z jej inicjatywy powstały Warsztaty Terapii Zajęciowej oraz Stowarzyszenie Wspomagania Osób Niepełnosprawnych „Kolonja” w Harbutowicach i „Gaudium et Spes”.

Odnaczona Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem 650-lecia Prokocimia, Odznaką Honoris Gratia Prezydenta m. Krakowa. Honorowy Obywatel Gminy Sulkowice, Zasłużony Działacz Ruchu Spółdzielczego.

Rafał Stós

ur. 19.08.1963

W latach 1983 – 1984 członek konspiracyjnej grupy „Mury”, działającej na terenie Skawiny. Grupa prowadziła kolportaż ulotek i prasy podziemnej, akcje malowania na terenie miasta haseł antykomunistycznych oraz symboli Solidarności, Polski Walczącej i innych. Współtwórca wydawanego od 1984 niezależnego pisma „Mury”.

W latach 1984-86 działacz Liberalno-Demokratycznej Partii „Niepodległość”. Członek kierownictwa oddziału krakowskiego LDPN odpowiedzialny za organizację druku i kolportażu wydawnictw drugoobiegowych.

30 lipca 1986 zatrzymany i aresztowany, zwolniony 15 września. Po uwolnieniu powołany do odbycia służby wojskowej. Przystąpił do grupy KPN w Skawinie, aktywnie działał w kampanii wyborczej w 1989 kandydatów z listy KPN. Odnaczony Krzyżem Wolności i Solidarności.

Kraków, przed wyborami 4 czerwca

foto. Andrzej Stawiański

Barbara Syryjczyk

ur. 01.03.1950

W stanie wojennym dostarczała do redakcji podziemnej „Kroniki Małopolskiej” teksty męża, Tadeusza Syryjczyka internowanego w Iławie (przejmowała je w trakcie widzeń). Były one istotne dla dwutygodnika wydawanego przez Roberta Kaczmarka, Barbarę Niemiec, Danutę Suchorowską i Dorotę Stec-Fus. Przemyciała też małopolską prasę niezależną w drugą stronę, do ośrodka w Iławie.

Po wyjściu męża z więzienia poświęciła się współpracy z MKS Kraków oraz RKS Małopolska. Jako łączniczka Tadeusza, lidera tych struktur, przekazywała ich działaczom meldunki, informacje o miejscach i terminach spotkań czy materiały do druku. Wielokrotnie przygotowywała lokale na potrzeby redakcji Kroniki Małopolskiej.

Pełniła też drugą funkcję – była kierownicą zespołu Kroniki. Przemierzając niemal każdego tygodnia trasę Kraków- Łopuszna- Murzaszchle- Białka Tatrzańska etc. przez trzy lata „zajeżdżała” swojego „malucha”.

W mieszkaniu Syryjczyków SB przeprowadzała rewizje, a Barbara została zatrzymana na 48 godzin. SB doprowadziło też do odebrania jej wydanego już paszportu, uniemożliwiając tym samym wyjazd za granicę.

Danuta Torbicz

ur. w 1932

Wychowywała się w patriotycznej rodzinie, ojciec Jan Kwiatkowski walczył w wojnie 1920 oraz w Kampanii Wrześniowej 1939. Danuta jako mała dziewczynka była świadkiem wywożenia na Syberię swojej licznej rodziny.

Po wojnie jako nauczycielka muzyki przez lata prowadziła chóry i zespoły wokalne, ucząc młodzież i dzieci piosenek patriotycznych. Aktywna w okresie pierwszej Solidarności, była przewodniczącą powstałego Związku w SP nr 34 w Krakowie.

Po wprowadzeniu stanu wojennego w jej mieszkaniu w Krakowie przeprowadzono liczne rewizje w związku z działalnością i aresztowaniami jej syna, działacza opozycji. Jak wspomina Danuta Kinaszewska: *wpierała syna, jak i działalność jego znajomych, którzy gromadzili się w jej mieszkaniu. Pod jej dachem prowadzony był kolportaż, stąd też ruszaliśmy na różne akcje i demonstracje. Zawsze witała nas z empatią i zapraszała głodnych do kuchni. Potrzebującym oferowała pomoc. Była Dobrym Duchem naszej młodzieńczej i późniejszej działalności. Bez wsparcia takich osób jak Danuta ciężko byłoby prowadzić działalność opozycyjną.*

 Kraków

MAŁOPOLSKA

Projekt Medal „Dziękujemy za wolność” realizowany jest przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego. Uroczystość obchodów 35. rocznicy ROKU 1989 odbywa się pod patronatem Prezydenta m. Krakowa.